

A Veszprémi Törvényszék dr. Udvarhelyi Miklós ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) **kérelmezőnek – szervezet neve** által népszavazás kezdeményezés, aláírásgyűjtő ív hitelesítés iránti ügyében meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A bíróság a szervezet neve határozat száma számú határozatát megváltoztatja, és az „Egyetért-e Ön azzal, hogy község1 település község2 község felé eső közigazgatási határa és a hrsz.1. hrsz.-ú patak neve patak, illetve a hrsz.2. hrsz. út, a főút száma fő közlekedési út és a tó neve közti terület kiváljon község1 községről és község2 községhez csatlakozzon (hrsz.3 hrsz.-tól hrsz.4. hrsz.-ig terjedő ingatlanok, a hrsz.5 és hrsz.6 hrsz.-ú ingatlanok, a hrsz.7. hrsz.-tól hrsz.8. hrsz.-ig terjedő ingatlanok, hrsz.9, hrsz.10 hrsz.-ú ingatlanok, hrsz.11. hrsz.-ú ingatlan, hrsz.12 hrsz.-ú utca neve utca, hrsz.13 hrsz., hrsz.14 hrsz., hrsz.15 hrsz., hrsz.2. hrsz.-ú út, hrsz.16. hrsz.-tól hrsz.17 hrsz.-ig terjedő külterületi zöldterületek, hrsz.18 hrsz.-ú és a hrsz.19 hrsz.-ú rét minősítésű területek)?” kérdést tartalmazó helyi népszavazás kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesíti.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A kérelmező választójoggal rendelkező állampolgárként és községi lakosként 2015. január 22-én helyi népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezést nyújtott be. Ezzel összefüggésben az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát a szervezet nevén keresztül a kérelmezett hitelesítés céljára benyújtotta. A szervezet neve vezetője határozat száma2 számú határozatában a hitelesítést megtagadta részben formai okokból, részben azon indokkal, hogy a kezdeményezés nem felel meg Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 101. és 102.§-ának, mivel területrészt átadását nem kezdeményezhetik választó polgárok, csak az érintett képviselő testületek. A kérelmező 2015. március 3-án érkeztetten ismét benyújtotta az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát és a rajta lévő kérdést, hitelesítés céljából. A kérdés akként szólt, hogy „Egyetért-e Ön azzal, hogy község1 település község3 község és község2 község felé eső, közigazgatási határai közötti főút száma közlekedési út és a tó neve közti területe kiváljon község1 községről és község2 községhez csatlakozzon?” A kérelmező szerint a népszavazási kezdeményezésről szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 32.§-a a fenti kérdésben nem tiltja a helyi népszavazás és a Mötv. 101., 102.§-ai sem korlátozzák ezt a jogot.

A szervezet neve vezetője határozat száma3 számú határozatával a hitelesítést megtagadta a népszavazás kezdeményezéséről szóló törvény 39.§ (1) bekezdésére hivatkozással, mivel a megfogalmazott kérdés nem egyértelmű, arra a helyi választópolgár nem tud egyértelműen válaszolni, mivel nem tudja, hogy mely területről dönt, mely területek csatolódnának község2höz. Egyértelmű kérdés feltevésének el kell határolnia a pontos közigazgatási területet utca, helyrajzi szám alapján, a választópolgár számára érthető módon.

Szervezet neve2 és Szervezet neve3 2015. március 12-én együttes ülésen határozat száma4 és a

határozat száma5 számú határozataival nem támogatta a kérelmező kérelmét, amely a község1 főút száma számú főút és a tó neve közötti rész (utca neve) község2 község területéhez átcsatolására vonatkozott. A két önkormányzat kinyilatkoztatta azt is, hogy a területrész átadásáról nem kötött megállapodást sem.

A kérelmező 2015. április 2-án érkezett kérelmében a szervezet neve vezetőjének 2/2015. számú határozatában írtakra figyelemmel a helyi népszavazás kezdeményezésére szolgáló aláírásgyűjtő íven rögzített kérdést pontosította, amely akként szolt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy község1 település község2 község felé eső közigazgatási határa és a hrsz.1 hrsz.-ú patak neve patak, valamint a hozzá csatlakozó árok – mely a hrsz.20 hrsz.-ú rét és árok megnevezésű területen található – között, a főút száma fő közlekedési út és a tó neve közti területe kiváljon község1 községről és község2 községhez csatlakozzon? (hrsz.21 hrsz.-tól hrsz.4 hrsz.-ig terjedő ingatlanok, a hrsz.5 és a hrsz.6 hrsz.-ú ingatlanok, hrsz.7. hrsz.-tól hrsz.8 hrsz.-ig terjedő ingatlanok, hrsz.9 és hrsz.10 hrsz.-ú ingatlanok, a hrsz.11 hrsz.-ú ingatlan, a hrsz.12 hrsz.-ú utca neve utca, a hrsz.13 hrsz., hrsz.14 hrsz., hrsz.15 hrsz., hrsz.2. hrsz. „út”, hrsz.16 hrsz.-tól hrsz.17 hrsz.-ig terjedő külterületi zöldterületek, hrsz.18 hrsz.-ú és a hrsz.19 hrsz.-ú „rét” minősítésű területek)?” A kérelmező a Mötv. 101.§ és 102.§-ában rögzítettek kapcsolatosan a 2015. március 3-i kérelmében kifejtett álláspontját fenntartotta.

A szervezet neve vezetője a határozat száma6 határozatával ismételten megtagadta a népszavazás aláírásgyűjtő ív hitelesítését, a kérdést továbbra sem tartotta egyértelműnek, illetve megtévesztőnek tartotta, mivel a megjelölt helyrajzi számok nem átláthatóak a választópolgár számára, a helyrajzi szám felsorolásából kimaradtak bizonyos ingatlanok, ezzel zárvány területeket hoztak létre, illetve további helyrajzi számok kettévágnak területeket. Lakott területrész átadása nem jelentheti az ingatlanok megszüntetését, újak létrehozását, módosítva ezzel a településrész kialakult szerkezetét. Az elutasítás további oka, hogy az ügyben állampolgár nem kezdeményezhet népszavazást, mivel a testületek nem is támogatták a területrészek átadását.

A kérelmező 2015. április 30-án érkezett kérelmében a hitelesítendő kérdést akként szövegezte meg, „Alulírottak helyi népszavazás kitűzését kezdeményezzük az alábbi kérdésben: Egyetért-e Ön azzal, hogy község1 település község2 község felé eső közigazgatási határa és a hrsz.1. hrsz.-ú patak neve patak, illetve a hrsz.2. hrsz. út, a főút száma fő közlekedési út és a tó neve közti terület kiváljon község1 községről és község2 községhez csatlakozzon (hrsz.3 hrsz.-tól hrsz.4. hrsz.-ig terjedő ingatlanok, a hrsz.5 és hrsz.6 hrsz.-ú ingatlanok, a hrsz.7. hrsz.-tól hrsz.8. hrsz.-ig terjedő ingatlanok, hrsz.9, hrsz.10 hrsz.-ú ingatlanok, hrsz.11. hrsz.-ú ingatlan, hrsz.12 hrsz.-ú utca neve utca, hrsz.13 hrsz., hrsz.14 hrsz., hrsz.15 hrsz., hrsz.2. hrsz.-ú út, hrsz.16. hrsz.-tól hrsz.17 hrsz.-ig terjedő külterületi zöldterületek, hrsz.18 hrsz.-ú és a hrsz.19 hrsz.-ú rét minősítésű területek)?”. A szervezet neve vezetője határozat száma7 szám alatt ismét elutasító határozatot hozott azzal, hogy az ismételt benyújtott kérdés hitelesítését a szervezet neve2 napirendjére kell kitűzni. Az elutasítás okaként a 2013. évi CCXXXVIII. törvény 38.§ (1) és (2) bekezdésére hivatkozott, mivel a kérelmező április 2-án nyújtotta be előző aláírásgyűjtő ív hitelesítő kérelmét, majd ezután ismételten 2015. április 30-án és ez ellentmond a hivatkozott törvény 38.§ (1) és (2) bekezdésének. Ismét rögzítette az indokolásban, hogy a Mötv. 101.§-ában foglaltak alapján az ügyben állampolgár nem kezdeményezhet népszavazást, mivel a testületek nem támogatták a területrész átadását.

A kérelmező 2015. június 24-én a szervezet nevenál érkezett, ismételtnek nevezett kérelmében az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán hitelesítendő kérdést a 2015. április 30-i kérelmével azonosan terjesztette elő, nem értett egyet azzal, hogy az ügyben állampolgár ne kezdeményezhetne népszavazást, mivel az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről a törvényben meghatározottak szerint népszavazást lehet tartani. A

népszavazás választópolgárok kezdeményezésére is indulhat, és a helyi testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha az önkormányzat rendeletben meghatározott számú választópolgár kezdeményezi azt. Irreleváns, hogy az érintett önkormányzat képviselő testületei nem támogatták a területrészt átadására vonatkozó kezdeményezést, mivel más kérdés az, hogy a területrészt átadására nem kerülhet sor a képviselő testületek hozzájárulása nélkül. A 2013. évi CCXXXVIII. törvény 32.§ (2) bekezdése határozza meg azokat a kizárólagos képviselő testületi hatásköröket, amelyek tekintetében népszavazás tartása nem lehetséges, a területrészt átadásának ügye azonban nem tartozik ezen korlátok közé.

község1 község szervezet neve2 a határozat száma számú határozatába a kérelmező kérelmében megszövegezett kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta. Ezen határozattal szemben bírósági felülvizsgálattal lehet élni úgy, hogy annak legkésőbb 2015. augusztus 7-én 16 óráig kellett beérkezni. A község1 község szervezet neve2 a határozatának indokolása szerint a kérdésfeltevés továbbra sem felel meg a 2013. évi CCXXXVIII. törvény 40.§ (1) bekezdésében foglaltaknak, mivel a népszavazási kérdésre a választópolgár nem tud egyértelműen válaszolni, nem tudja a területet behatárolni, az nem pontos. A kérdés magyartalan, mert nem a közigazgatási határ válik ki, hanem a megadott ingatlanok. A 2011. évi CLXXXIX. törvény 101.§-a alapján területrészt átadását kizárólag az érintett képviselő testületek kezdeményezhetik, az ügyben állampolgár nem kezdeményezhet népszavazást. község2 és község1 község önkormányzatai nem kötöttek a jogszabályban előírt megállapodást, mindkét település együttes ülésen arról döntött, hogy a területátcsatolást, átadást, átvételt nem támogatják. Előzetes megállapodás alapján lehetne kiírni a népszavazást. A képviselő testületek vagy közülük valamelyik kezdeményezi a területváltást, akkor meg kell indítani az eljárást. A terület átcsatolásához két feltételnek kell teljesülnie: a képviselő testületek megállapodásának, illetve az eredményes népszavazásnak. A Mötv. jelenlegi szabályozása alapján választópolgárok ezt nem kezdeményezhetik.

község1 szervezet neve2ának határozatával szemben a kérelmező 2015. augusztus 7-én 11 órakor beérkezett felülvizsgálati kérelmében az határozat száma2 HVB számú határozatot a 2013. évi CCXXXVIII. törvény 57.§ (3) bekezdése alapján megváltoztatni kérte, és perköltségre is igényt tartott. Álláspontja szerint a választópolgár térkép segítségével az átcsatolni kért terület határait pontosan körül tudja határolni. Északról a főút száma fő közlekedési út, keletről az község2 községgel közös közigazgatási határa, nyugatról a hrsz.1 hrsz.-ú patak neve-patak, illetve a hrsz.22 hrsz.-ú út, délről a tó neve partvonala által körülhatárolt területen található, helyrajzi szám szerint kimerítően felsorolt ingatlanok kerülnének átcsatolásra. A lehatárolás minden égtáj felől lezárt, és az ahhoz tartozó ingatlanok helyrajzi számai is adóttak. A kérdés nem magyartalan, ugyanis a megfogalmazás szerint a felsorolt határok közötti terület válik ki és csatlakozik község2 községhez. Hivatkozott arra, hogy a szervezet neve vezetője a határozat száma7 számú határozatában már nem támasztott kifogást a tekintetben, hogy a kérdés a választópolgár számára érthetően és pontosan van-e megfogalmazva, csak arra hivatkozott, hogy a képviselő testületek nem támogatják a kezdeményezést, így abban a tekintetben, hogy a kérdés megfelel-e, már átment a szervezet neve vezetőjének ellenőrző szűrőjén. Továbbá az a tény, hogy község2 és község1 képviselő testülete foglalkozott a kérdéssel, függetlenül attól, hogy nem támogatta, bizonyíték amellet, hogy a képviselők számára teljesen világos, hogy mely területről kell döntést hozni. Ugyanez a választópolgárok számára is világos és érthető. A népszavazás tartásához fűződő jog alkotmányos alapjog, az Alaptörvény 31. cikkének (2) bekezdésére figyelemmel. A helyi népszavazás választópolgárok kezdeményezésére is megindulhat a 2013. évi CCXXXVIII. törvény 34.§ (1) bekezdés c) pontja, illetve (2) bekezdése szerint. A népszavazás kezdeményezésének korlátait a CCXXXVIII. törvény 32.§ (2) bekezdése tartalmazza. A Mötv. 101. és 102.§-ai nem tartoznak ezen korlátozások közé. A Mötv. 101. és 102.§-ai szerint az érintett képviselő testületek kezdeményezhetik egy lakott területrészt átadását úgy, hogy előzetesen megállapodtak erről, és

ennek alapján helyi népszavazást írnak ki. Ez a szabály azt célozza, hogy lehetővé tegyék képviselő testületek számára a területrészt átadása vonatkozásában a kezdeményezést, másrészt egy jogállami garanciát jelentenek a tekintetben, hogy a nép általi hatalomgyakorlás nélkül ne lehessen a kérdésben döntést hozni. A 2013. évi CCXXXVIII. törvény preambulumból is következik, hogy a helyi népszavazást kezdeményezni területrészt átadása tárgyában közvetlen módon is lehetséges. Ezen túlmenően az Alaptörvény 31. cikkének (2) bekezdése alapján a területrészt átadása a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügy. A Mötv. rendelkezése szerint az érintett képviselő testületek hozzájárulása nélkül ugyan területrészt átcsatolni nem lehet, erre figyelemmel a helyi népszavazásnak kikényszerítő ereje nincs, de a népszavazás kezdeményezéséhez és a szervezet neve általi elbíráláshoz fűződő jogot, és a választópolgárok vélemény-nyilvánításához fűződő jogot képviselő testületi határozattal megvonni nem lehetséges. Abból a tényből, hogy a képviselő testületek nem támogatták a területrészt átadását, nem következik, hogy az ügyben ne lenne népszavazás tartása lehetséges.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

község szervezet neve a kérelmet befogadta, azt érdemben megvizsgálta, így a határozat bírósági felülvizsgálata során a határozatban rögzített megtagadási okok és a felülvizsgálati kérelemben felhozottak vizsgálatára került sor. A 2013. évi CCXXXVIII. törvény 32.§ (1) bekezdése szerint a helyi népszavazás tárgya a képviselő testület hatáskörébe tartozó ügy lehet, és a 34.§ (1) bekezdése szerint helyi népszavazást önkormányzat rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezhet. A 35.§ (1) bekezdés értelmében helyi népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményes joga megilleti, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó lehet. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 102.§ (3) bekezdése értelmében lakott területrészt átadása esetén az ott lakó választópolgárok helyi népszavazással kinyilvánított többségi támogatása szükséges a megállapodáshoz, amely megállapodást az érintett képviselő testületek kötik meg az egymással határos területrészt átadásáról, átvételéről, cseréjéről. A 102.§ (5) bekezdése szerint lakott területrészt átadása nem tagadható meg, ha a képviselő testületek előzetes megállapodást kötöttek, és az átadással a területrészt választó polgárainak többsége helyi népszavazás során egyetértett. A 42.§ 15. pontja értelmében a képviselő testület hatásköréből nem ruházható át a területszervezési kezdeményezés. A területszervezési eljárásról szóló 321/2012. (XI.16.) Kormányrendelet 11.§-a szabályozza a területrészt, illetve a lakott területrészt átadásának feltételeit, amelyhez szükséges mind a képviselő testületek előzetes megállapodása, mind a pozitív eredményű népszavazás.

Az idézett jogszabályokból megállapítható, hogy az önkormányzatok közigazgatási határainak megváltoztatása önkormányzati hatáskör (BDT.2011/2hrs.21). A BH2005/57. számú jogesetből az a következtetés is levonható, hogy a területrészt átadásának feltételei közül a népszavazás történhet előbb, mint az érintett képviselő testületek közötti területrészt átadásáról szóló tárgyalások és megállapodás létrejötte. Az önkormányzat, képviselő testület hatáskörébe tartozó közügyben, így a területszervezési, közigazgatási határok módosulása, területátcsatolás, területrészt átadása iránti ügyben a népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezés a kérelmezőt, mint helyi önkormányzati képviselő és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező választót megilleti. A község szervezet neve Mötv. 101., 102.§-aira alapított azon álláspontja, hogy területrészt átadását kizárólag a képviselő testület kezdeményezheti, nem helytálló. A kérelmező népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és kérdéshitelesítésére irányuló joga nem függ attól, hogy jelenleg a két érintett képviselő testület a közös ülésen azt rögzítette határozataiban, hogy nem támogatják a területrészt átadást, és hogy nem kötnek a területrészt átadásáról megállapodást, figyelemmel arra, hogy a 60.§ (2) bekezdés alapján az eredményes és érvényes helyi népszavazással hozott döntés a képviselő testületre nézve kötelező, és a képviselő testület a 34.§ (2)

bekezdése alapján köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

A 2013. évi CCXXXVIII. törvény 36.§ (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a helyi népszavazásra javasolt kérdést az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán kell benyújtani, és a 39.§ (1) bekezdése szerint a kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a helyi képviselő testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles. A szervezet neve vezetője a határozat száma5 számú határozatával elutasította a kérelmező által megszövegezett kérdés hitelesítését, mint megismételt kérdés hitelesítését a szervezet neve2 napirendjére kellett kitűzni és a kérdést akkor lehet hitesíteni, ha az az e törvényben támasztott követelményeknek megfelel. Az ismételten benyújtott kérdést minden szempontból a szervezet neve2 bírálja el, azaz a szervezet neve vezetője által formailag esetleg nem kifogásolt kérdést illetően a választási bizottság – felülvizsgálat esetén a bíróság – vizsgálja és mérlegeli a népszavazási kérdés választói egyértelműségét, amely a kérdés egyértelműségét, annak egyértelmű megválaszolhatóságát jelenti. Az egyértelműség követelménye szükségképpen magában foglalja azt, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem azonosítható. Lényege, hogy a választópolgárok jól értsék és lássák át a kérdés lényegét, érdemét és jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudjanak szavazni (Kúria Knt.IV.37.389/2015.). A kérelmező által feltett kérdésnek zárójelben rögzített helyrajzi számokon kívüli mondatának az a része, hogy „község1 település Alsóörs község felé eső közigazgatási határa” a kiválással érintett terület rész egyik oldalról való lehatárolását jelenti és nem azt, amit a szervezet neve2 tulajdonított neki, hogy a közigazgatási határ válik ki. A kérdés egyértelmű: a szövegesen behatárolt, helyrajzi számokkal pontosított terület rész község2 Községhez való csatlakozás népszavazásra való kiírásának kezdeményezése az eldöntendő kérdés, ezt az aláíróíven nyilatkozni jogosult választópolgár is csak ekként értelmezheti. A törvény nem tiltja, hogy az aláírásgyűjtés során térképpel vagy vázrajzzal az aláírás megfontolását elősegítsék.

A kérdés a tekintetben sem kétséges, hogy az önkormányzatnak mi a teendője, ha elegendő aláírásgyűjtésre kerül sor.

A felülvizsgálati kérelemről a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 229.§ (2) bekezdése alapján nemperes eljárásban három hivatásos bíróból álló tanács döntött.

A 231.§ (5) bekezdése szerint a bíróság a megtámadott határozatot helyben hagyja vagy megváltoztatja. A fenti indokolás alapján a bíróság a felülvizsgálattal támadott határozatot megváltoztatta és az aláírásgyűjtő íven megszövegezett kérdést hitelesítette.

A 232.§ (5) bekezdése alapján a határozat ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62.§ (1) bekezdés s) pontja alapján a jelen nemperes eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos; az eljárási illetékről a felülvizsgálati kérelem eredményessége esetén rendelkezni nem kell, a határozatot hozó szerv a kérelmezővel szemben nem ellenérdekű fél, így pervesztesnek nem tekinthető, ezért perköltség viselésére sem kötelezhető.

Veszprém, 2015. augusztus 31.

dr. Sepsi Erika
bíró

dr. Keresztes Klára
bíró

dr. Kovácsfi László
bíró